

הנחיות לכותבי מאמרים

(תאריך עדכון: מאי 2016)

מאמרים עד 10,000 מילה יש לשלוח לכתובת הדואר האלקטרוני של המערכת, jamaa@post.bgu.ac.il, מודפסים ברווח כפול ובפורמט (Word) DOCX או בפורמט ODF (LibreOffice). אין לשלוח מאמרים או רשימות בפורמט PDF (Acrobat Reader). פרטים נוספים אפשר למצוא באתר האינטרנט של ג'מאעה:

<http://in.bgu.ac.il/humsos/jamaa/Pages/default.aspx>

תוכן העניינים: כללי עיצוב, כללי עריכה, תעתיקים והערות שוליים.

כללי העיצוב

1. המאמר כולו (למעט מקרים מיוחדים, כפי שיפורט להלן) יוקלד בעברית בגופן David בגודל 12 וברוח כפול.
2. כל מילה באנגלית בגוף המאמר תיכתב בגופן Times New Roman בגודל 12.
3. כל מילה בערבית בגוף המאמר תיכתב בגופן Arabic Transparent או בגופן Times New Roman בגודל 12.
4. פסקאות חדשות צריכות להיות מוזחות (מוכנסות) פנימה ב-Tab, מלבד פסקאות הבאות מיד לאחר כותרת.
5. בין פסקה לפסקה לא יהיו רווחים.
6. סימן פיסוק ייכתב בצמוד למילה שקדמה לו וברוח אחד מהמילה שאחריו.
7. שמות ספרים, סרטים ועיתונים בעברית (גם תעתיקים מערבית, מפרסית, מתורכית, מתורכית-עוסמאנית וכדומה) ייכתבו בגופן David בגודל 12 מודגש.
8. שמות ספרים, סרטים ועיתונים בשפות לועזיות ייכתבו בגופן Times New Roman בגודל 12 נטוי ולא מודגש.
9. כותרת המאמר תיכתב בגופן David בגודל 16 מודגש. מתחת לכותרת יופיע שם המחבר בגודל 14 מודגש. הכותרת ושם המחבר יופיעו במרכז העמוד. כותרות משנה יופיעו בגודל 14 מודגש, גם הן במרכז העמוד.
10. מספרי העמודים יופיעו בפינה השמאלית התחתונה.

כללי העריכה (שמות, מספרים, תאריכים, מירכאות, ציטוטים)

1. בציון הראשון של שם אדם הכותב בשפה לועזית, יש לכתוב את השם המלא בעברית ומיד אחר כך לפתוח סוגריים עגולים ולכתוב באותיות לטיניות את שם המשפחה (בגופן Times New Roman בגודל 12). אין לחזור על השם הלועזי בציונים הבאים. שמות בשפות לא-לטיניות יובאו בסוגריים בשפת המקור.
לדוגמה:
 1. ברצוני להתמקד בעבודתו של הנרי לפבר (Lefebvre) המאפשרת לטענתי התבוננות כוללת ומעמיקה יותר על המרחב. לפבר היה פילוסוף...
 2. בחלק הבא אדון במדיניותו של רזה שאה פהלאווי (رضا شاه پهلووی) באיראן.
2. מספרים – בטקסט הכתוב בעברית ייכתבו המספרים מימין לשמאל, לדוגמה:
(272-274 ולא :272-274). בטקסט הכתוב באנגלית ייכתבו המספרים משמאל לימין (לדוגמה – 82-80). יש לוודא שקו הטווח בין שני המספרים יהיה ללא כל רווח.
3. רישום תאריכים ייעשה על פי הרישום הגרגוריאני. בתעודות שנכתבו על פי לוח שנה אחר (עברי/מוסלמי/יוליאני), יצוין התאריך על פי אותו הלוח, ובסוגריים יובא התאריך הגרגוריאני. לדוגמה: י"ח בתמוז תשכ"ו (6 ביולי 1966). אם צוין תאריך גם בלוח שנה אחר, יש לשמור על אחידות במאמר ולהמשיך ולציין תאריכים בשתי צורות הרישום.
4. ציטוטים – אם אורך הקטע המצוטט אינו עולה על שלוש שורות, ייתחם הציטוט בגרש אחד בתחילתו ובסופו, ולאחריו תבוא הערת שוליים ובה מראה מקום. לדוגמה:
מחברי **התעוררות האמונה** כותבים שהאמת המוחלטת 'נמצאת מעבר לכל ניסיון להביעה במילים, לתארה או להמשיגה [...]'. כל ההסברים המילוליים הם זמניים ובלתי תקפים, מפני שהם קשורים באשליות.¹
5. ציטוטים העולים על שלוש שורות – יש להתחיל את הציטוט בשורה חדשה ולהזיח את הטקסט (בעזרת Tab) מימין ומשמאל. הטקסט לא יסומן בגרש בתחילתו ובסופו. בסוף הציטוט יש להפנות למקור בעזרת הערת שוליים. לדוגמה:
גלאנקי עושה זאת בשני אמצעים נוספים, הראשון שבהם הוא המילים שהיא שמה בפי הגיבור:
כבר מזמן ידעתי שהאמת העובדתית לעולם אינה חד-משמעית, ודבר זה כשלעצמו לא היה אולי עיקר העיקרים. חשוב ממנו היה שיעלה בידי לגלות איזה צורך קבע את סדר-העדיפויות של האמיתות, אשר יד טמירה וסמויה כלשהי לא דחתה על הסף. עכשיו התחילה המלחמה הזאת להיות אמיתית, שהרי אט-אט הלכה ונהפכה לאוסף גרסות והערכות.²

6. אם בתוך הטקסט המצוטט יש מירכאות כפולות (אנו נוהגים להשתמש בגרש בודד, כפי שמפורט בסעיף 4), יש להיצמד למקור ולסמן את המירכאות הכפולות.
7. ציטוט יופיע תמיד בעברית. אם רוצים לצטט קטע הכתוב בשפה שאיננה עברית, יש לתרגמו ובסופו להפנות למראה המקום בהערת שוליים. אם מחבר המאמר תרגם את הקטע בעצמו יש לכתוב בסוף מראה המקום בסוגריים – 'התרגום שלי' ולאחריו ראשי תיבות של המחבר. למשל – (התרגום שלי, א"ב).
8. אם ציטוט שתורגם בידי מחבר המאמר מובא בהערת שוליים ולא בגוף הטקסט, התוספת 'התרגום שלי' וראשי התיבות של שם המחבר יובאו בלא סוגריים.
9. פסיחות בציטוטים יש לציין בשלוש נקודות בסוגריים מרובעים [...].
10. ככלל, ציטוטים צריכים להיות זהים בכתיבתם, פיסוקם ולשונם, למקור המצוטט. כל סטייה מהמקור – הסבר, תוספת או הדגשה – תובא בתוך סוגריים מרובעים. לדוגמה: 'בהשפעתו של ב"י [בן-יהודה] מועד כאן מנין אנשים ונשבעו לדבר בינם לבין עצמם רק עברית [ההדגשה שלי] בין בשבת ובין בחול, בבית וברחוב'.

תעתיק מערבית

1. מילה בערבית יש לנקד כך: פִתְחָה=פתח, פִסְרָה=חיריק, דְמָה=שרוק, סִכּוּן=שווא, שְדָה=דגש. האותיות כ' ו-ב' ינוקדו תמיד בדגש.
2. תא מרבוטה תתועתק ב-ה' או ב-ת' על פי תפקידה התחבירי במשפט המצוטט.
3. אלף מְקִסוּרָה תתועתק באלף נחה, לדוגמה: עֵלָא, אֵלָא. אלף מְקִסוּרָה תתועתק באלף נחה גם אם המילה נהגית עם תנוון ולא ככזאת המסתיימת באלף נחה, לדוגמה: هَوَى (הוא).
4. אלף ממדודה תתועתק באלף רגילה. לדוגמה: אֲדָב.
5. אל הידיעה תופרד מהמילה במקף עליון ותופיע בלא ניקוד (בין שאחריה אות שמש בין שלא). לדוגמה: עֶבֶד אל-רַחֲמָאן אל-רַאפִעִי.
6. כשמילים במשקל قَاعِل בערבית באות לציון שם פרטי ולא לציון בינוני פועל תנוקד ע' הפועל בצירה. לדוגמה: סַאֲלַח, עַאֲדַל, ח'אַלַד.
7. יש לתעתק ניקוד סופי כאשר הוא חלק בלתי נפרד מהביטוי השגור בערבית (בתנאי שהמילה מנוקדת במקור בניקוד סופי). לדוגמה: عَدَاً وَتَقْدَاً עֲדוֹן וְנִקְדוֹן = 'טבין ותקילין'; قَلْبًا وَقَالِبًا קִלְבֵן וְקַאֲלֵבן = 'צורנית ותוכנית' וכו'.

תעתיק כללי (מערבית, מפרסית ומתורכית-עוסמאנית)

1. מילים ושמות ערביים, פרסיים ותורכיים-עוסמאניים שנעשו לחלק מהשפה העברית ייכתבו כנהוג בעברית, ולא בתעתיק המדויק. להלן רשימת מילים חלקית: עוסמאני, תורכיה, תוניס, אלג'יראים, טהראן, איראן, שאה, ביירות, קהיר, ספווים, סולטאן, אסתנבול, מוסלמי, עיראק, קוראן, מוחמד, קאדי, מינרַט, עולמא.
2. בפעם הראשונה שמתרגמים מושג ערבי, פרסי, או תורכ-עוסמאני לעברית, יש להוסיף בסוגריים עגולים את תעתיק המילה בניקוד. למשל: 'מדיניות הפתיחות הכלכלית' (אִנְפִתָאח).

3. בפעמים הבאות שהמושג המתורגם מוזכר מוטב להשתמש במונח העברי, ואין צורך לחזור על המילה המתועתקת.
4. יש להתעלם מההערה הקודמת כאשר מתעתקים פרטים ביבליוגרפיים של המקורות. למשל, שמה של העיר הלבנונית 'ביירות' ייכתב בשני יו"דים בגוף הטקסט, אך ברישום הביבליוגרפי ייכתב ביו"ד אחת, על פי התעתיק מערבית.
5. כותרות של ספרים ומאמרים ושמות מחברים שהופיעו במקור באותיות ערביות או לטיניות ייכתבו כפי שהופיעו במקור.
6. כותרות ושמות מחברים שהופיעו במקור באותיות אחרות ייכתבו על פי כללי התעתיק הפונטי המפורטים בטבלת התעתיק.
7. יש לתעתק מילים ערביות, פרסיות ותורכיות-עוסמאניות על פי טבלת התעתיק המצורפת. בחרנו בשיטת תעתיק זו כדי לתת למילים הלא-עבריות ייצוג קריא מחד גיסא, ונאמן למקור מאידך גיסא.

תעתיק מתורכית עוסמאנית	תעתיק מפרסית	תעתיק מערבית	האות	תעתיק מתורכית עוסמאנית	תעתיק מפרסית	תעתיק מערבית	האות
ס	ס	ס	ص	א	א	א	أ / ء
ז	ז	ד	ض	ב	ב	ב	ب
ט	ט	ט	ط	פ	פ		پ
ז	ז	ט' / ז	ظ	ת	ת	ת	ت
ע	ע	ע	ع	ס'	ס'	ת'	ث
ג/א	ר'	ר'	غ	ג'	ג'	ג'	ج
פ	פ	פ	ف	צ'	צ'		چ
ק	ק	ק	ق	ה	ה	ח	ح
	כ	כ	ك	ה	ח'	ח'	خ
מכ			گ	ד	ד	ד	د
ג	ג		گ	ז	ז	ד'	ذ
ל	ל	ל	ل	ר	ר	ר	ر
מ	מ	מ	م	ז	ז	ז	ز
נ	נ	נ	ن	ז'	ז'		ژ
ה	ה	ה	ه	ס	ס	ס	س
ו	ו	ו	و	ש	ש	ש	ش
י	י	י	ي				

8. תעתיק של מונחים 'בעייתיים' ייקבע על ידי מערכת ג'מאעה.

הערות שוליים

1. הערת שוליים בעברית תיכתב בגופן David, באנגלית בגופן Times New Roman ובערבית בגופן Arabic Transparent או בגופן Times New Roman בגודל 10, וברוח בודד בין שורה לשורה.
2. מספר ההערה ייכתב בגוף הטקסט לאחר סימן הפיסוק (אם קיים). לדוגמה:
בראשית יולי 1949 הסתיים שלטונו של הממשל הצבאי בלוד, והשליטה על העיר הועברה לידי רשות אזרחית.¹
3. מעתה לא תהיה רשימה ביבליוגרפית בסוף המאמר. בפעם הראשונה שמפנים למקור יש לכתוב את ההפניה בצורתה המלאה. לדוגמה:
 - מאיר חטינה, האסלאם במצרים המודרנית: עיונים במשנתו של פרגי פודה (תל אביב: הקיבוץ המאוחד, 2000), 120.
 - Morroe Berger, *Islam in Egypt Today: Social and Political Aspects of Popular Religion* (Cambridge: Cambridge University Press, 1970), 30.
4. הפניה עוקבת: הפניה למקור שהוזכר בהפניה קודמת תיכתב בקיצור, ולאחריה יובאו מספרי עמודים. השימוש בצורה המקוצרת, 'שם', יישמר למקורות בכל השפות. כלומר – גם למקורות בשפות לטיניות יש להשתמש בהפניה מקוצרת בצורת 'שם' ולא ב-ibid. לדוגמה:
 - שם, 154.
 - שם, שם.
5. הפניה חוזרת: כאשר מפנים למקור שכבר הוזכר במאמר, יש לכתוב את שם המחבר ואת שם המקור בקיצור. לדוגמה:
 - חטינה, **האסלאם במצרים**, 131-132.
 - Berger, *Islam*, 30

הנחיות לרישום הפניות בהערות שוליים

1. **ספר מאת מחבר אחד:**
ישראל גרשוני, **מצרים בין ייחוד לאחדות: החיפוש אחר זהות לאומית, 1919-1948** (תל אביב: הקיבוץ המאוחד, 1980), 365.
- Roger Owen, *Cotton and the Egyptian Economy, 1820-1914: A Study in Trade and Development* (Oxford: Clarendon, 1969), 216.
2. **ספר מאת שניים או שלושה מחברים:**
מוחמד בהגית ומוחמד ר' אל-תמימי, **ולאית בירות: אל-קסם אל-ג'נובי** (בירות: דאר אל-עלם אל-ערבי, 1987), 15.

Latifa Akharbach and Narjis Rerhaye, *Femmes et Politique* (Casablanca: Al-Manar, 1992), 22.

Muhammad Khalid Masud, Brinkley Messick, and David S. Powers (eds.), *Islamic Legal Interpretation: Muftis and their Fatwas* (Cambridge, Mass.: Harvard University Press, 1996), 116.

3. **ספר בעל יותר משלושה מחברים:** באזכור הראשון תובא הפנייה מלאה הכוללת את שמות כל המחברים. באזכורים הבאים יש לציין את שם המחבר הראשון ולאחריו – ואחרים. (או and others באנגלית) כך:

אזכור ראשון:

Bob Evans, Marko Joas, Susan Sundback, and Kate Theobald, *Governing Sustainable Cities* (London: Earthscan, 2005), 12.

אזכור שני:

Evans and others, *Governing Sustainable Cities*, 45.

אזכור ראשון:

שמואל נח אייזנשטדט, חיים אדלר, רבקה בר-יוסף וראובן כהנא, **ישראל – חברה מתהווה: ניתוח סוציולוגי של מקורות** (ירושלים: מאגנס, תשל"ב), 35-45.

אזכור שני:

אייזנשטדט ואחרים, **ישראל – חברה מתהווה**, 65.

4. **ספר מאת תאגיד (Corporate Author):**

מעהד אלבחות' ואל־דראסאת אל־ערביה, **אל־עלאקאת אל־ערביה אל־אפריקיה: דראסאת תאריח'יה ללאת'אר אל־סלביה ללאסתעמאר** (אל־קאהרה: ג'אמעט אל־דול אל־ערביה, מעהד אלבחות' ואל־דראסאת אל־ערביה, 1977): כרך א, 55.

Institute of Medicine (U.S.), Committee on Prevention of Obesity in Children and Youth, *Preventing Childhood Obesity: Health in the Balance* (Washington D.C.: National Academies Press, 2005), 57.

5. ספר מתורגם :

מוריס אולנדור, *לשונות גן העדן: ארים ושמים זוג מן השמים*, תרגום: יורם ברונובסקי (תל אביב: הקיבוץ המאוחד, 1999), 142.

Ignaz Goldziher, *Muslim Studies*, translated by: C.R. Barber and S.M. Stern (London: G. Allen and Unwin, 1967), vol. 1, 25.

6. ספר שבו שם העורך, המתרגם או המהדיר נכתב במקום שם המחבר :

Urgunge Onon (trans.), *The Secret History of the Mongols: The Life and Times of Chinggis Khan* (Abingdon: Routledge Curzon Press, 2001), 61.

7. ספר ללא שם מחבר, מתרגם או מהדיר :

Holy Bible: Contemporary English Version (New York: American Bible Society, 1995), 5.

8. ספר בן כמה כרכים :

מיכאל בר-זוהר, *בן-גוריון*, 3 כרכים (תל אביב: עם עובד, 1975).

Steven Runciman, *A History of the Crusades* (Cambridge: Cambridge University Press, 1951-1954), 3 vols.

9. כרך בסדרה :

שבתאי טבת, *קנאת דוד* (תל אביב, ירושלים: שוקן, 1976), כרך ד, 33.

Marshall G. S. Hodgson, *The Venture of Islam: Conscience and History in a World Civilization* (Chicago: University of Chicago Press, 1974), vol. 1: The Classical Age of Islam.

Denis Sinor, 'The Establishment and Dissolution of the Türk Empire', in Denis Sinor (ed.), *The Cambridge History of Early Inner Asia*, (Cambridge: Cambridge University Press, 1994 [1990]), vol. 1: From Earliest Times to the Rise of the Mongols, 2nd ed., 285-316.

10. מאמר מתוך ספר :

חגי ארליך, 'סאדאת והסטודנטים: הנוער במבחן הפתיחות', בתוך, עמי איילון ואשר ססר (עורכים), *משטר ואופוזיציה במצרים בתקופת סאדאת* (תל אביב: הקיבוץ המאוחד, 1984), 164.

Nur Masalha, 'Critique on Benny Morris', in Ilan Pappé (ed.), *The Israel/Palestine Question*, (London: Routledge, 1999), 215.

11. מאמר מכתב עת:

גלית חזן-רוקם, 'על חקר התרבות העממית', *תיאוריה וביקורת* 10 (1997): 15.

Alan Lester, 'British Settler Discourse and the Circuits of Empire', *History Workshop Journal* 54 (2002): 35-38.

***מאמר מכתב עת באינטרנט:**

Robert L. Nix, 'Preschool Intervention Programs and the Process of Changing Children's Lives', *Prevention and Treatment* 6, Article 33 (2003), <http://journal.apa.org/prevention/volume6/pre0060033c.html>.

12. מאמר מעיתון יומי:

אריה כספי, 'הקורא לחושך אור', *הארץ*, 17 במארס 2000.

Laurie Goodstein and William Glaberson, 'The well-Marked Roads to Homicidal Rage', *New York Times*, 10 April 2000, national edition.

13. מאמר מעיתון יומי אלקטרוני (אין צורך לציין תאריך צפייה):

סוכנויות הידיעות, 'ברוסיה שוקלים להעביר את לנין מהכיכר האדומה', 24 בינואר 2011, <http://www.haaretz.co.il/news/world/1.1158548>

Chris McGreal, 'Afrikaans singer stirs up controversies with war song', 26 February 2007, [http://www.theguardian.com/world/2007/feb/26/music.southafrica?](http://www.theguardian.com/world/2007/feb/26/music.southafrica?INTCMP=SRCH)
INTCMP=SRCH.

14. ערך מאנציקלופדיה:

EP, s.v. *Ḳiṣ āṣ* (Joseph Schacht).

EP, s.v. *Hulūl* (*L. Massignon and G.C Anawati*).

***ערך מאנציקלופדיה אינטרנטית:**

Encyclopaedia Britannica Online, s.v. 'Sibelius, Jean',
<http://original.britannica.com/eb/articale-9067596>.

James Hepokoski, s.v. 'Sibelius, Jean', Grove Music Online,
<http://www.grovemusic.com>.

15. מסמך ארכיוני:

מ' אוסישקין אל א' ורבורג, 22 בדצמבר 1906, אצ"מ, L1/25.
י' סגל אל משרד המושבות, 19 ביולי 1940, TNA, CO 733/418/75094.
Consul-General Murray to Palemrston, 9 October 1850, TNA, FO 78/841.

16. עבודות תזה ועבודות דוקטור:

משה אלבו, 'צופיות, אסלאם ומודרניות במצרים המהפכנית' (חיבור לשם קבלת תואר מוסמך,
אוניברסיטת בן-גוריון בנגב, 2003), 45.

Avi Rubin, 'Ottoman Modernity: The Nizamiye Courts in the Late Nineteenth
Century' (Ph.D. dissertation, Harvard University, 2006), 53.

17. מקור קדום:

תלמוד בבלי, סנהדרין ז', ע"ב.
הקוראן, תרגום אורי רובין, סורת אל-בקרה (2): 32-33.
התנ"ך, בראשית א, א-ו.

18. סרט:

Sultan Beibars, VHS, directed by Bulat Mansurov (KazSSR, Egypt: Kazakhfil'm, El'-
Alamiia, 1989).